

DEPARTAMENTO	XEOGRAFÍA E HISTORIA
MATERIA OU ÁMBITO	ÁMBITO SOCIAL DA ESA - RÉXIME SEMIPRESENCIAL
CURSO E GRUPOS	ESO ADULTOS MOD. 1/2
PROFESORADO	HIPÓLITO BONOME PÉREZ
LIBRO DE TEXTO	NON

1.- Introducción

Introdución xeral
<p>O ámbito social ten como finalidade que o alumnado perciba, interprete e describa adecuadamente o mundo actual, para participar á vez que configura valores persoais e cívicos valiosos. O logro deste fin leva a progresiva adquisición de habilidades para acceder á información e realizar unha elaboración persoal do coñecemento, observar a realidade, adoptar criterios válidos para a toma de decisións, desenvolverse con autonomía e iniciativa persoal e relacionarse positivamente cos demais, mostrando actitudes de responsabilidade e respecto que contribúan a mellorar a súa calidade de vida e o benestar colectivo. Contribúe ao entendemento que todo iso require o coñecemento do espazo onde se desenvolven as sociedades así como a comprensión da sociedade, a súa organización e funcionamento ao longo do tempo.</p>

2.- Contribución da materia ao desenvolvemento das competencias clave

<p>Competencias clave do currículo de ESO</p> <p>Segundo o Artigo 6.2 da Lei Orgánica 8/2013, se coñecen como competencias son “capacidades para aplicar de forma integrada os contidos propios de cada ensinanza e etapa educativa, co fin de acadar a realización axeitada de actividades e a resolución eficaz de problemas complexos”.</p> <p>O RD 1105/2014 precisa que as competencias do currículo serán as seguintes:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Comunicación lingüística (CCL). ○ Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCCT). ○ Competencia dixital (CD). ○ Aprender a aprender (CAA). ○ Competencias sociais e cívicas (CSC). ○ Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE). ○ Conciencia e expresións culturais (CCEC). <p>O Decreto autonómico 86/2015, que establece o currículo para a ESO e o bacharelato no ámbito da Comunidade Autónoma de Galicia precisa a relación entre as competencias clave e os criterios de avaliación. Deste xeito, facilítase a integración das competencias no currículo.</p>
<p>Competencias básicas do currículo de ESO Adultos</p> <p>As achegas do ámbito social á adquisición das competencias clave da aprendizaxe ao longo da vida son:</p> <p>- Comunicación lingüística (CCL)</p> <p>A aprendizaxe deste ámbito social require a interacción social, a interpretación e expresión da concepción do mundo, para o que é esencial o desenvolvemento da competencia lingüística. O alumno adquire coñecementos sobre a organización e o funcionamento da sociedade na que vive á vez que se familiariza con diferentes estilos comunicativos formais.</p>

A consecución dos estándares de aprendizaxe propostos require a práctica de distintas destrezas adquiridas ao longo da vida mediante o uso da lingua, que implican o manexo de diferentes modalidades de comunicación e o acceso a múltiples soportes de información, con textos en varios formatos, nos que se empregan diversas linguaxes e sistemas de representación, tendo sempre presente que a linguaxe é un instrumento humano básico porque permite razoar.

- Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCCT)

O desenvolvemento do ámbito social contribúe á adquisición da competencia matemática xa que o alumnado aplica procesos de razoamento lóxico para comprender o funcionamento básico do sistema económico e político actual, e ao elaborar plans de acción que permitan alcanzar obxectivos persoais e profesionais e mellorar a calidade de vida. Ademais, fomenta a capacidade crítica e a aptitude apropiada para a elaboración de xuízos fundados ao abordar problemas cotiáns.

Tanto a interpretación de acontecementos e fenómenos como a experimentación no ámbito das ciencias sociais implican a comprensión e o manexo do sistema numérico, a realización de cálculos, a estimación e o cálculo de magnitudes, a situación no espazo, o tratamento e a representación da información e a valoración do azar e da probabilidade. Necesitan a aplicación do razoamento matemático e as súas ferramentas para describir, interpretar e predicir distintos fenómenos nos seus respectivos contextos, demostrando os resultados matemáticos e valorando as solucións pola súa fiabilidade e veracidade.

Así mesmo, favorecen o incremento de destrezas para abordar a incerteza, o tratamento dos datos e os razoamentos cualitativos e cuantitativos de maneira lóxica e argumentada para establecer relacións, para deducir conclusións coherentes ben fundamentadas a problemas cotiáns e para ampliar actitudes relacionadas coa asunción de criterios éticos asociados á ciencia, como a conservación de recursos naturais e outras cuestións ambientais. Todo iso contribúe ao desenvolvemento das capacidades necesarias para xerar coñecemento intrínseco ao método de investigación das ciencias sociais.

- Competencia dixital (CD)

O estudo das ciencias sociais implica necesariamente o uso das novas tecnoloxías da información e da comunicación e, por tanto, leva o incremento das habilidades de procura, selección e recompilación de información e desenvolver unha actitude crítica para analizar e interpretar a validez e fiabilidade do contido, co fin de resolver problemas, avaliar novas fontes de información e motivar a curiosidade polo coñecemento.

Ademais, este ámbito social contribúe á ampliación de capacidades comprendidas na competencia dixital para seleccionar os soportes máis apropiados para observar, elaborar hipóteses, informarse, experimentar, liquidar todo tipo de problemas, executar as tarefas técnicas adecuadamente e elaborar conclusións ben fundamentadas. Propón aprendizaxes mediante o uso dos diferentes recursos da tecnoloxías da información e a comunicación de maneira responsable, fiable e segura, tanto para resolver problemas como para producir novos contidos e comunicalos.

- Aprender a aprender (CAA)

A metodoloxía didáctica propia do ensino deste ámbito social prepara para formarse permanentemente ao longo da vida mediante propostas que permiten ao alumnado aprender a observar e exporse cuestións sobre a realidade, a informarse, a estudar, a realizar unha elaboración persoal do coñecemento, a reflexionar e a responder as cuestións que se expoñen na súa vida cotiá. Todo iso esperta a curiosidade, incrementa a motivación para incorporar novos coñecementos e facilita a execución de estratexias metacognitivas para unha aprendizaxe autónoma eficiente.

Desenvolver proxectos específicos das ciencias sociais coaduxa a conseguir un nivel relevante en autonomía e eficacia da propia aprendizaxe, ao que se chega mediante traballos individuais e grupais. A formación en diferentes áreas do saber científico require un proceso introspectivo para valorar e relacionar os intereses e coñecementos previos con novos saberes e empregar todas as estratexias de estudo e traballo aprendidas: escoita activa, lectura, comprensión, análise, síntese, estruturación da información, elaboración persoal do saber, aplicación do coñecemento, etc.

- Competencias sociais e cívicas (CSC)

A análise e a reflexión sobre os contidos do ámbito social contribúen a afianzar a capacidade de identificar, interpretar, apreciar e axuizar acontecementos, feitos, fenómenos, comportamentos, hábitos e valores para relacionarse socialmente mediante o diálogo, a cooperación e a participación a nivel local, nacional e europeo. Implican a toma de decisións ben fundamentadas e argumentadas para a comprensión e expresión de diferentes puntos de vista. Potencian actitudes inspiradas no exercicio da liberdade, o respecto, a tolerancia, a igualdade e a

non discriminación. Deste xeito, a persoa prepárase para participar na actividade social e cívica, de acordo a valores socialmente establecidos, e axúdase a tomar conciencia democrática.

- Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE)

As tarefas necesarias para dar sentido aos contidos do ámbito social fomentan a capacidade de transformar ideas en actos, partindo de habilidades e destrezas persoais, ao incluír estratexias metacognitivas e procedementos que dotan ás persoas adultas de recursos para desenvolverse adecuadamente e afrontar de maneira autónoma retos persoais, sociais, académicos e laborais de moi diversa índole. Consecuentemente, promóvense aptitudes para aproveitar a información, desenvolver ideas, resolver problemas e presentar conclusións innovadoras.

Por outra banda, potencian a capacidade de análise, pensamento crítico, resolución de problemas e toma de decisións do individuo, ao propoñer a interpretación e a análise crítica da información, coñecementos e acontecementos relacionados coas ciencias sociais. Deste xeito favorécese o aumento da capacidade requirida para afrontar a incerteza, deseñar e poñer en práctica plans de acción eficaces, propoñendo e argumentando solucións a diferentes problemas cotiáns, económicos e sociais, con autonomía e iniciativa persoais.

- Conciencia e expresións culturais (CCEC)

A persoa enriquece a súa competencia cultural ao coñecer, comprender, interpretar e gozar o labor humano, abordándoa como obxecto de estudo e como fonte de inspiración de creacións artísticas. A intervención humana na natureza e a cultura dos pobos pónense de manifesto na arte cos propósitos de informar, educar, crear e recrearse. A tecnoloxía é un constituínte esencial da cultura actual, e por iso, desempeña un papel fundamental como obxecto de estudo e representación e como instrumento de creación artística.

Este ámbito social realiza achegas importantes á competencia en conciencia e expresións culturais ao propoñer a reflexión e a posta en práctica de actitudes de respecto, aceptación e goce das diferentes manifestacións culturais e artísticas, valorando a liberdade de expresión, o dereito á diversidade cultural e o diálogo entre culturas e sociedades, pasadas e actuais, locais e universais, cun espírito aberto, positivo e solidario.

3.- CONCRECIÓN DOS OBXECTIVOS PARA O CURSO.

OBXECTIVOS

Segundo o decreto 86/2015, do 25 de xuño, polo que se establece o currículo da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia, a educación secundaria obrigatoria contribuirá a desenvolver nos alumnos e nas alumnas as capacidades que lles permitan:

- a) Asumir responsablemente os seus deberes, coñecer e exercer os seus dereitos no respecto ás demais persoas, practicar a tolerancia, a cooperación e a solidariedade entre as persoas e os grupos, exercitarse no diálogo, afianzando os dereitos humanos e a igualdade de trato e de oportunidades entre mulleres e homes, como valores comúns dunha sociedade plural, e prepararse para o exercicio da cidadanía democrática.
- b) Desenvolver e consolidar hábitos de disciplina, estudo e traballo individual e en equipo, como condición necesaria para unha realización eficaz das tarefas da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.
- c) Valorar e respectar a diferenza de sexos e a igualdade de dereitos e oportunidades entre eles. Rexeitar a discriminación das persoas por razón de sexo ou por calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social. Rexeitar os estereotipos que supoñan discriminación entre homes e mulleres, así como calquera manifestación de violencia contra a muller.
- d) Fortalecer as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións coas demais

persoas, así como rexeitar a violencia, os prexuízos de calquera tipo e os comportamentos sexistas, e resolver pacificamente os conflitos.

e) Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información, para adquirir novos coñecementos con sentido crítico. Adquirir unha preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e a comunicación.

f) Concibir o coñecemento científico como un saber integrado, que se estrutura en materias, así como coñecer e aplicar os métodos para identificar os problemas en diversos campos do coñecemento e da experiencia.

g) Desenvolver o espírito emprendedor e a confianza en si mesmo, a participación, o sentido crítico, a iniciativa persoal e a capacidade para aprender a aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades.

h) Comprender e expresar con corrección, oralmente e por escrito, na lingua galega e na lingua castelá, textos e mensaxes complexas, e iniciarse no coñecemento, na lectura e no estudo da literatura.

i) Comprender e expresarse nunha ou máis linguas estranxeiras de maneira apropiada.

l) Coñecer, valorar e respectar os aspectos básicos da cultura e da historia propias e das outras persoas, así como o patrimonio artístico e cultural. Coñecer mulleres e homes que realizaran achegas importantes á cultura e á sociedade galega, ou a outras culturas do mundo.

m) Coñecer e aceptar o funcionamento do propio corpo e o das outras persoas, respectar as diferenzas, afianzar os hábitos de coidado e saúde corporais, e incorporar a educación física e a práctica do deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social. Coñecer e valorar a dimensión humana da sexualidade en toda a súa diversidade. Valorar criticamente os hábitos sociais relacionados coa saúde, o consumo, o coidado dos seres vivos e o medio ambiente, contribuíndo á súa conservación e á súa mellora.

n) Apreciar a creación artística e comprender a linguaxe das manifestacións artísticas, utilizando diversos medios de expresión e representación.

ñ) Coñecer e valorar os aspectos básicos do patrimonio lingüístico, cultural, histórico e artístico de Galicia, participar na súa conservación e na súa mellora, e respectar a diversidade lingüística e cultural como dereito dos pobos e das persoas, desenvolvendo actitudes de interese e respecto cara ao exercicio deste dereito.

o) Coñecer e valorar a importancia do uso da lingua galega como elemento fundamental para o mantemento da identidade de Galicia, e como medio de relación interpersoal e expresión de riqueza cultural nun contexto plurilingüe, que permite a comunicación con outras linguas, en especial coas pertencentes á comunidade lusófona.

4.- Contidos temporizados por cuadrimestre

Contidos temporizados por cuadrimestre

PRIMEIRO CUADRIMESTRE. MÓDULO 1

UNIDADE DIDÁCTICA 1: A TERRA: REPRESENTACIÓN, RELEVO E MEDIO FÍSICO

- A Terra: Localización
- A representación da Terra
- A orixe da Terra
- O relevo terrestre
- Medio físico de Galicia
- Medio físico de España

UNIDADE DIDÁCTICA 2: A ACTIVIDADE ECONÓMICA

- A actividade económica
- Sectores económicos

UNIDADE DIDÁCTICA 3: A PREHISTORIA E AS PRIMEIRAS CIVILIZACIÓNS URBANAS

- O proceso de hominización
- A Prehistoria
- As primeiras civilizacións urbanas

UNIDADE DIDÁCTICA 4: a idade antiga. AS CIVILIZACIÓNS CLÁSICAS

- As civilizacións clásicas: Grecia
- As civilizacións clásicas: Roma
- A entrada da Península Ibérica na Idade Antiga

SEGUNDO CUADRIMESTRE. MÓDULO 2

UNIDADE DIDÁCTICA 1: O MEDIO FÍSICO

- Aproveitamento e futuro dos recursos naturais
- Desenvolvemento sustentable. Impacto medioambiental e aproveitamento de recursos.
- Espazos naturais protexidos

UNIDADE DIDÁCTICA 2: GLOBALIZACIÓN E COMERCIO INTERNACIONAL. ECONOMÍA E TECNOLOXÍA.

A globalización económica.

O comercio internacional

UNIDADE DIDÁCTICA 3: A IDADE MEDIA

1. A Idade Media
2. A Idade Media na Península Ibérica

3. A arte medieval

UNIDADE DIDÁCTICA 4: A IDADE MODERNA

1. Os séculos XV e XVI
2. Humanismo e Renacemento
3. O século XVII

5.- Relación de obxectivos, contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe e competencias clave

ÁMBITO SOCIAL. MÓDULO 1

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
E g h i	B1.1. A Terra: localización, representación.	B1.1. Manexar todas as formas de representación do noso planeta en diferentes soportes e aplicacións.	B1.1.1. Localiza espazos xeográficos e lugares utilizando datos de coordenadas xeográficas en mapas convencionais e en versión dixital.	CD CMCCT CAA
			B1.1.2. Comprende o funcionamento dos fusos horarios e practica coa axuda de aplicacións informáticas.	CD CMCCT CAA
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
E g h i	B1.2. Componentes básicos e formas de relevo.	B1.2. Describir e situar as formas de relevo e os componentes básicos do medio físico de Galicia, España, Europa e o mundo.	B1.2.1. Sitúa nos diferentes tipos de mapas físicos as principais unidades do relevo de Galicia, España, Europa e o mundo.	CD CMCCT CAA
			B1.2.2. Enumera e describe as características do relevo de Galicia, España, Europa e o mundo.	CAA CCL
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave

E g h i k	B1.3. Medio físico de Galicia, España, Europa e o mundo.	B1.3. Localizar, analizar, e comparar os principais conxuntos bioclimáticos que conforman o espazo xeográfico galego, español, europeo e mundial.	B1.3.1. Interpreta mapas representativos dos principais conxuntos bioclimáticos de Galicia, España, Europa e o mundo.	CAA CCL CMCCT CD
			B1.3.2. Compara as principais zonas climáticas seguindo cadeas argumentais.	CAA CCL CD
			B1.3.3 Descubre os trazos distintivos de cada tipo de clima mediante explicacións que levan implícitas a interpretación de resultados matemáticos e científicos	CAA CMCCT CD CCL

Bloque 2: O espazo humano

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
E g h i n	B2.1. A poboación en Galicia, España e Europa.	B2.1. Analizar as características da poboación galega, española e europea.	B2.1.1. Describe as características da poboación europea e explica as pirámides de idade de Galicia e España.	CAA CCL CMCCT CD
			B2.1.2. Interpreta os trazos da poboación mediante táboas, gráficos e mapas en diferentes soportes convencionais e programas informáticos.	
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
E g h i	B2.2. A organización territorial de Galicia, España e Europa.	B2.2. Coñecer a organización territorial de Galicia, España e Europa e localizala en mapas políticos.	B2.2.1. Comprende a organización territorial europea no contexto actual.	CAA CD CCL CSC
			B2.2.2. Le e elabora mapas políticos de Galicia, España e Europa.	
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave

E g h i	B2.3. Movements migratorios, asentamentos e proceso de urbanización.	B2.3. Deducir os trazos da poboación galega, española e europea en relación coa súa distribución, evolución, dinámica, migracións e políticas de poboación.	B2.3.1. Compara áreas de poboación segundo a súa distribución, evolución e dinámica.	CAA CCL CSC
			B2.3.2. Comprende as causas e consecuencias da evolución da demografía e os movementos migratorios.	
			B2.3.3. Describe a evolución de asentamentos humanos ao longo da historia e raza o proceso de urbanización, localizando as grandes áreas urbanas	
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
E g h i j	B2.4. Actividade humana: sistemas e sectores económicos e áreas produtivas.	B2.4. Deducir os recursos naturais dispoñibles, a súa situación, o modo de extracción e a utilidade a partir da propia experiencia e das informacións dos medios de comunicación.	B2.4.1. Enumera e localiza os principais recursos naturais de Galicia, España e Europa.	CAA CD CCL
			B2.4.2. Explica con axuda de representacións a CSC actividade humana necesaria para obter os recursos naturais.	
			B2.4.3. Razona os criterios adoptados na toma de decisións, para ofrecer propostas de uso sustentable dos recursos naturais nun contexto dado,	
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
E g h i j l	B2.5. Sectores económicos.	B2.5. Razonar a relación entre os sectores económicos e as actividades humanas de produción coa axuda de mapas, gráficos, táboas e outras fontes que reflicten os recursos e a	B2.5.1. Elabora mapas conceptuais coa estrutura fundamental dos sectores económicos.	CD CCL CSC CMCCT CAA
			B2.5.2. Analiza comparativamente mapas das principais zonas produtoras e dos sectores predominantes	

		producción dos tres sectores produtivos.	nas distintas rexións.	
			B2.5.3. Coñece e valora as achegas dos últimos avances tecnolóxicos e relacións co benestar da humanidade.	
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
E g h i j	B2.6. Áreas económicas.	B2.6. Valorar a estrutura de produción, de asignación de recursos, distribución e consumo de bens e servizos nunha área e relacionar isto coas consecuencias do predominio dun determinado sector na zona.	B2.6.1. Comprende a relación entre os elementos dos grandes sistemas económicos: necesidades humanas, actividades económicas, sistemas produtivos e problemas económicos.	CAA CMCCT CD
			B2.6.2. Expón a valoración comparativa dos diferentes sistemas económicos a partir da información seleccionada no formato que considere máis axeitado. Establece unha relación entre factores económicos e políticos.	CAA CMCCT CD CCL CSC
			B2.6.3. Expón o funcionamento do comercio, sinalando os organismos implicados despois dun proceso de investigación realizado coa axuda das tecnoloxías	

Bloque 3: A historia

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
A e	B3.1. A evolución das especies e a hominización.	B3.1. Entender o proceso de hominización.	B3.1.1. Recoñece os cambios evolutivos ata chegar á especie humana.	CAA CMCCT
E	B3.2. A periodización na Prehistoria:	B3.2. Identificar e localizar no tempo e no	B3.2.1. Distingue etapas históricas polos seus trazos	

f	Paleolítico e Neolítico.	espazo os procesos e os acontecementos históricos máis salientables da Prehistoria, para adquirir unha perspectiva global da súa evolución.	fundamentais. B3.2.1. Interpreta diversos tipos de eixes cronolóxicos e mapas históricos.	CSC CMCCT CAA
B c e g k m	B3.3. Paleolítico: etapas; características das formas de vida; cazadores recolectores.	B3.3. Coñecer as características da vida humana correspondentes aos dous períodos en que se divide a Prehistoria: Paleolítico e Neolítico.	B3.3.1. Explica, a través dun esquema comparativo, a diferenza entre os dous períodos en que se divide a Prehistoria e describe as características básicas da vida en cada un.	CSC CCL CAA
	B3.4. Neolítico: revolución agraria e expansión das sociedades humanas; sedentarismo; artesanía e comercio; organización social.		B3.3.2. En relación coas primeiras actividades e de cara ás subseguintes, planifica, revisa e avalía o seu propio proceso de elaboración do coñecemento histórico.	CAA
	B3.5. Prehistoria galega: megálitos e petróglifos.			
C e h i l	B3.6. As primeiras manifestacións culturais: restos materiais e artísticos; pintura e escultura. As primeiras descubertas e invencións. Os primeiros ritos relixiosos.	B3.4. Interpretar a evolución histórica da humanidade relacionando factores naturais, sociais, políticos, económicos e culturais.	B3.4.1. Expón en formato multimedia a aparición das primeiras descubertas e invencións da humanidade, xunto ás súas consecuencias.	CSC CCEC CCL CD CAA
B	B3.7. Idade Antiga: primeiras	B3.5. Coñecer algunhas características da vida	B3.5.1. Describe formas de organización socioeconómica	CSC

c e g k o	civilizacións urbanas. Mesopotamia e Exipto. Sociedade, economía e política.	humana neste período, así como o establecemento e a difusión de diferentes culturas urbanas, despois do Neolítico.	e política, novas ata entón, como os imperios de Mesopotamia e de Exipto.	CCL
C e h i j l	B3.8. Idade Antiga: avances culturais e científicos, as primeiras relixións organizadas. A arte no mundo antigo.	B3.6. Recoñecer a importancia das novas descubertas, interpretando a evolución histórica da humanidade.	B3.6.1. Diferencia entre as fontes prehistóricas (restos materiais e ágrafos) e as fontes históricas (textos).	CSC CAA
			B3.6.2. Identifica os trazos distintivos das primeiras civilizacións e valora o seu legado cultural	CSC CMCCT CCEC CCL
B c e g k o	B3.9. Mundo clásico. Grecia: as polis gregas e a súa expansión. O imperio de Alexandre Magno e o helenismo.	B3.7. Coñecer os trazos principais das polis gregas e a transcendencia do concepto de democracia.	B3.7.1. Identifica trazos da organización sociopolítica e económica das polis gregas a partir de fontes históricas de diferentes tipos.	CSC CAA
			B3.7.2. Describe algunhas das diferenzas entre a democracia grega e as democracias actuais.	CSC CCL CAA CSIEE
			B3.7.3. Localiza nun mapa histórico as colonias gregas do Mediterráneo, identificando a confluencia no tempo de diversas culturas en diferentes lugares.	CSC CAA
			B3.7.4. Elabora un mapa do imperio de Alexandre Magno.	
C e	B3.10. Mundo	B3.8. Entender o alcance do clásico na arte e	B3.8.1. Explica as características esenciais da arte	CSC CCEC

f h j l	clásico. Grecia e o helenismo: arte, ciencia, teatro e filosofía.	na cultura occidentais.	grega e a súa evolución no tempo.	CCL
			B3.8.2. Dá exemplos representativos das áreas do saber grego e discute por que se considera que a cultura europea parte da Grecia clásica.	CSC CCEC CMCCT CAA
C e f g o m	B3.11. Mundo clásico: orixe e etapas da historia de Roma. República e Imperio: organización política e expansión colonial polo Mediterráneo. Cristianismo.	B3.9. Caracterizar os trazos principais da sociedade, a economía e a cultura romanas, e recoñecer os conceptos de cambio e continuidade na historia da Roma antiga.	B3.9.1. Elabora unha liña cronolóxica que conteña as distintas etapas da civilización romana, seleccionando os feitos fundamentais que teñen lugar nelas.	CSC CAA
			B3.9.2. Analiza as institucións romanas e identifica a súa influencia e pervivencia na actualidade.	CSC CAA CSIEE CCL
C d e h j l	B3.12. Mundo clásico. Arte romana: arquitectura, escultura e pintura.	B3.10. Identificar e describir os trazos característicos de obras da arte grega e romana, diferenciando os que son específicos.	B3.10.1. Compara obras arquitectónicas e escultóricas de época grega e romana.	CSC CCEC CAA CCL
C e g k l m	B3.13. Península Ibérica: pobos prerromanos; Hispania romana; Gallaecia. O proceso de romanización.	B3.11. Establecer conexións entre o pasado da Hispania romana e o presente.	B3.11.1. Elabora, en formato multimedia, unha liña cronolóxica que indique as fases da romanización da Península Ibérica.	CSC CAA CD
			B3.11.2. Emprega as tecnoloxías da información e da comunicación para investigar exemplos do legado romano que sobreviven na	CSC CCEC CAA CD

			actualidade.	
			B3.11.3. Entende o que significou a romanización en distintos ámbitos sociais e xeográficos.	CSC CCEC

ÁMBITO SOCIAL. MÓDULO 2

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
Bloque 1: O medio físico				
e f i j k l	B1.1. Aproveitamento e futuro dos recursos naturais.	B1.1. Percibir e apreciar a importancia da protección dos espazos naturais.	<p>B1.1.1. Localiza en diferentes tipos de cartografía zonas naturais protexidas.</p> <p>B1.1.2. Enumera criterios para recoñecer o valor engadido de determinados espazos naturais.</p> <p>B1.1.3. Expón as achegas de determinadas paisaxes ao desenvolvemento sustentable e ao ben colectivo.</p> <p>B1.1.4. Desenvolve un proxecto creativo e innovador para sensibilizar sobre a importancia de protexer un espazo natural</p> <p>B1.1.5. Deseña un proxecto de conservación dun espazo natural anticipando, asumindo e xestionando riscos.</p>	

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
b e i k	B1.2. Desenvolvemento sustentable. Impacto ambiental e aproveitamento dos recursos.	B1.2. Identificar, describir e axuizar a acción humana sobre o ambiente e as súas consecuencias.	<p>B1.2.1. Relata diferentes tipos de intervención humana na natureza ao longo da historia.</p> <p>B1.2.2. Investiga as causas e as consecuencias da acción humana</p> <p>B1.2.3. Axuiza actuacións concretas da intervención humana valorando os seus resultados.</p> <p>B1.2.4. Realiza un proxecto de investigación en equipo para ofrecer unha resposta científica a un</p>	<p>CSIEE CCL</p> <p>CSIEE CAA</p> <p>CSIEE CCEC</p> <p>CCL CD CSC</p>
c d e i j k l	B1.3. Espazos naturais protexidos.	B1.3. Propor estratexias para a conservación e mellora do contorno natural e resolver os problemas que se presenten.	<p>B1.3.1. Emite xuízos fundados tras observar, interpretar e analizar actitudes que inciden na conservación do</p> <p>B1.3.2. Indaga boas prácticas sobre un desenvolvemento sustentable contrastando diferentes fontes de</p> <p>B1.3.3. Argumenta a incidencia da acción humana sobre o ambiente e formula iniciativas para compensala.</p> <p>B1.3.4. Comprende cambios producidos no ambiente e relaciona os efectos ofrecendo respostas fundamentais aos problemas atopados.</p>	<p>CAA CSC</p> <p>CAA CSIEE CCEC</p> <p>CAA CSIEE</p> <p>CD CAA CSC</p>
Bloque 2: Economía e tecnoloxía				

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
b e h i j l	B2.1. A globalización económica e o comercio internacional.	B2.1. Estimar o impacto da globalización económica, do comercio internacional e dos procesos de integración.	B2.1.1. Define a globalización económica e identifica algún dos seus factores partindo de pescudas na prensa e na internet.	CCL CD CAA
			B2.1.2. Valora o grao de interconexión das diferentes economías mundiais e aplica a perspectiva global para emitir xuízos críticos.	CD CSIEE CMCCT
			B2.1.3. Argumenta as razóns que xustifican e influen no intercambio económico entre países.	CCL CMCCT
			B2.1.4. Analiza acontecementos económicos contemporáneos no contexto da globalización e do comercio internacional.	CCL CD CCEC

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	
c e i j p	B2.2. A economía no espazo da Unión Europea.	B2.2. Analizar a economía da Unión Europea tendo en conta as actividades dos diferentes sectores detectando desequilibrios territoriais.	B2.2.1. Fundamenta a importancia do mercado común europeo desde diferentes	
			B2.2.2. Debate sobre as vantaxes e inconvenientes do proceso de integración económica e monetaria da UE.	
			B2.2.3. Pescuda sobre as competencias da UE e as súas principais institucións en materia de economía dos países membros.	
			B2.2.4. Sintetiza as peculiaridades da economía da	
a b e f i j p	B2.3. A consideración económica no ambiente e a incidencia dos últimos avances tecnolóxicos na economía.	B2.3. Pescudar o impacto da revolución tecnolóxica a nivel local, rexional, nacional e global, prevendo posibles escenarios ambientais supranacionais e discutindo as novas realidades do espazo globalizado.	B2.3.1. Reflexiona sobre o impacto do desenvolvemento sustentable na economía	CCT
			B2.3.2. Analiza algunhas ideas de progreso e retroceso na implantación das tecnoloxías da información e da comunicación a distintos	
			B2.3.3. Pon de manifesto algún aspecto conflictivo da revolución tecnolóxica acudindo a diferentes sistemas de representación da	
			B2.3.4. Discute a incidencia da revolución industrial e tecnolóxica no quecemento global.	

loque 3: A historia				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	
b d e g i	A Idade Media B3.1. A Idade Media: causas e etapas. A Alta Idade Media. O Feudalismo. A Baixa Idade Media. O renacer das cidades e a crise do século XIV.	B3.1. Describir os aspectos socioeconómicos, políticos e culturais da Idade Media.	B3.1.1. Coñece os trazos representativos desde a caída do Imperio romano ata a Idade Moderna: os reinos xermánicos e cristiáns, o Imperio bizantino e os pobos musulmáns da Idade Media.	CAA CSC CCL
			B3.1.2. Expón as características da sociedade feudal.	
b d e g i	B3.2. Al-Andalus, os reinos cristiáns e peninsulares. Os reinos de Taifas e as coroas de Castela e Aragón. Galicia na Idade Media.	B3.2. Analizar a evolución dos reinos cristiáns e musulmáns nos seus aspectos socioeconómicos, políticos e culturais.	B3.2.1. Comprende as orixes do Islam e a súa evolución.	
			B3.2.2. Sinala a importancia de Al-Andalus ao longo da historia.	

			B3.2.3. Elabora e interpreta mapas que describan os procesos de conquista e repoboación na Península Ibérica.
--	--	--	---

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
c	B3.3. A arte na Idade Media. Arte románica, gótica e islámica.	B3.3. Comprender as características e as funcións da arte na Idade Media.	B3.3.1. Recoñece e expón as características da arte románica, gótica e islámica así como da música medieval mediante ilustracións representativas.	CSC
d				CAA
l				CCEC
m				
B	A Idade Moderna	B3.4. Entender os procesos de conquista e colonización e as súas consecuencias.	B3.4.1. Reflexiona sobre diferentes interpretacións de acontecementos relevantes da historia moderna tales como a conquista e colonización de América.	CSC
c				CAA
l	B3.4. As descubertas xeográficas: Castela e Portugal. Conquista e colonización de América.			CCEC
b	B3.5. As monarquías autoritarias en Europa: os Austrias españois. O século XVII en Europa: o absolutismo. Galicia na Idade Moderna.	B3.5. Explicar a temporalización da Idade Moderna, situando os principais feitos dos cambios históricos en relación coa etapa anterior.	B3.5.1. Sitúa nunha liña do tempo acontecementos relevantes da Idade Moderna.	CAA
e				CSC
g				CD
h				
c	B3.6. O Renacemento e o Humanismo. Características e repercusión. A arte renacentista e barroca.	B3.6. Comprender a significación histórica da etapa do Renacemento en Europa.	B3.6.1. Contextualiza o Renacemento e o Humanismo na historia europea coa axuda de diferentes fontes históricas.	CSC
d				CCEC
l				
m				B3.6.2. Valora o legado artístico humanista e científico da época e mostra interese por coñecer a música das

6.- CONCRECIÓNS METODOLÓXICAS QUE REQUIRE A MATERIA.

Adoptarase un enfoque plurimetodolóxico e globalizador para poder atender a diversidade do alumnado, seguindo os principios de actividade e participación, favorecendo o traballo individual e cooperativo e integrando en todas as actividades referencias á vida cotiá e aos intereses e motivacións do alumnado, fomentando todas as posibilidades de expresión (oral, escrita, gráfica...).

Tentarase crear un ambiente de traballo e convivencia que facilite as aprendizaxes.

PRINCIPIOS DIDÁCTICOS XERAIS

O proceso de ensinanza - aprendizaxe deberá cumprir os seguintes requisitos

- Partir do nivel de desenvolvemento do alumnado e das súas aprendizaxes previas.
- Asegurar a construción de aprendizaxes significativas a través da mobilización dos seus coñecementos previos e da memorización comprensiva.
- Favorecer situacións nas que o alumnado actualice os seus coñecementos.
- Proporcionar situacións de aprendizaxe que teñan sentido para o alumnado, co fin de que resulten motivadoras.

En coherencia co exposto, os principios que orientarán a práctica educativa son os seguintes:

- Metodoloxía activa. Supón atender a aspectos referidos ao clima de participación e integración do alumnado no proceso de aprendizaxe.

- Motivación. Considerarase fundamental arbitrar dinámicas que fomenten o traballo individual e de grupo. Aspecto relacionado co anterior, xa que supón promover intereses en relación co desenvolvemento persoal y coa súa integración social
- Atención á diversidade do alumnado. A intervención educativa asume como un dos principios básicos ter en conta os seus diferentes ritmos de aprendizaxe, así como os seus distintos intereses e expectativas.
- Avaliación do proceso educativo, analizando todos os aspectos do proceso educativo e permite a retroalimentación, a aportación de informacións precisas que permiten reestruturar a actividade no seu conxunto.

De tal modo, establécense sete criterios ou directrices xerais:

- Adecuación ao contexto educativo do centro, é dicir, ao contexto socioeconómico e cultural e ás expectativas do alumnado.
- Coherencia dos contidos propostos cos obxectivos e inclusión dos temas transversais.
- A acertada progresión dos contidos e obxectivos, a súa correspondencia co nivel e a fidelidade á lóxica interna da materia.
- A adecuación aos criterios de avaliación da programación.
- A variedade das actividades, diferente tipoloxía e a súa potencialidade para a atención ás diferenzas individuais.
- A claridade e amenidade gráfica e expositiva.
- A utilización doutros recursos que faciliten a actividade educativa.

As tecnoloxías da información e da comunicación deben ser utilizadas como unha ferramenta necesaria para a aprendizaxe.

Os instrumentos de avaliación deben cumprir os seguintes requisitos: Serán variados para permitir avaliar distintas capacidades e o diferente nivel de adquisición dos contidos. Deben proporcionar información concreta do que se pretende. Serán os seguintes:

- A **observación**, que nos permitirá seguir o ritmo da clase en canto á adquisición dos contidos conceptuais e dos procedementos e, sobre todo, dos actitudinais tanto no que se refire ao interese pola materia como ás actitudes sociais máis relevantes, tales como a convivencia, a tolerancia, a solidariedade e a participación crítica. Observarase o respecto entre os compañeiros e respecto ao profesor. Ademais terase en conta a limpeza e o coidado tanto da aula como o do seu propio material e o dos compañeiros.
- As **probos**, que teñen o mesmo carácter que as actividades de desenvolvemento das U.D. e polo tanto adoptarán formulacións semellantes, reflectirán unicamente os contidos traballados e estableceranse nun contexto de negociación das mesmas co alumnado a quen van orientadas. Así que calquera das actividades que se presentan é susceptible de ser, ao mesmo tempo, actividade de aprendizaxe e de avaliación. Mediante estas probas comprobarase a comprensión e asimilación dos estándares establecidos.
- Os **traballos** de clase e os traballos voluntarios permiten un seguimento do nivel de organización que van acadando os alumnos/as: busca de fontes, organización dun guión, planificación dos pasos a seguir, corrección do emprego de información gráfica ou estatística, etc. Débense alternar os traballos escritos con outros de exposición oral e en formatos dixitais.

- Supervisarase o **caderno de traballo** para ter coñecemento sobre a realización de todas as tarefas encomendadas, a correcta expresión oral e escrita e a limpeza na presentación.

6.3.- CONCRECIÓNS METODOLOXICAS PARA O ENSINO SEMIPRESENCIAL

A metodoloxía empregada dependerá das condicións que organice o centro, do nº de xornadas en modo presencial e en modo non presencial.

No caso da ensinanza telemática, as estratexias adaptaranse ás necesidades e posibilidades de cada alumno ou alumna. Realizarase unha atención personalizada e individual se se require ou non se conta cos medios técnicos necesarios.

As clases impartiranse, de acordo coa programación establecida, mediante o formato de videoconferencia a través da utilización da ferramenta TIC para videoconferencia Cisco Webex. Se o alumnado non contara cos recursos necesarios, o profesorado utilizará o correo electrónico ou, no caso de cuestións que requiran dun manexo práctico, vídeos de autoría propia ou atopados na rede que poidan servir de utilidade.

Por medio da aula virtual facilitaranse ao alumno todos os materiais e apuntamentos. Os traballos, exercicios e outras probas correspondentes á avaliación continua presentaranse a través desta plataforma.

As dúbidas e consultas resolveranse vía correo electrónico, ou ben, por medio do entorno da aula virtual. Existirá tamén a posibilidade de realizar titorías “online” a través de videoconferencia.

A avaliación do alumno será presencial. Os exames, controis, probas escritas e as exposicións orais realizaranse o día que o alumnado acuda ao Centro.

A docencia en formato online desenvolverase, preferiblemente, respectando os horarios lectivos e a correspondente xornada laboral, calquera modificación da programación establecida deberá ser tratada previamente cos estudantes implicados.

Actuacións a desenvolver polo PROFESORADO:

- Planificar a avaliación e o traballo do alumno en formato online, de maneira que este cumpra coa carga de traballo e dedicación derivadas de cada materia, tendo presente a adaptación da metodoloxía de ensino e aprendizaxe, así como a adquisición da totalidade das competencias.
- Ao comezo de cada semana lectiva, informarase o alumnado do plan de traballo a desenvolver ao longo da mesma incorporando os recursos e materiais didácticos coa máxima antelación posible que permitan o seguimento da materia por parte dos estudantes e xere unha contorna de aprendizaxe enriquecedora. Os materiais de aprendizaxe débense axustar ao modelo pedagóxico e facilitar a aprendizaxe dos estudantes. Este material de traballo estará a disposición do alumnado na aula virtual e eventualmente pode serlle enviado por correo electrónico.
- Os profesores adaptarán o proceso de ensino-aprendizaxe e avaliación considerando que a actividade educativa sexa coherente e a carga de traballo resulte razoable para o alumnado na situación vital e académica en que se atopa.

Actuacións a desenvolver polo ALUMNADO:

- Asistencia ás clases, ben presencialmente, ou ben, vía videoconferencia, que se impartan de acordo co horario de clase publicado na páxina web do Centro. debéndose mostrar unha atención constante ás actuacións que na mesma se desenvolvan.

- Seguimento, realización e entrega en prazo das actividades de avaliación continua que se vaian expondo.

Procedementos para a avaliación:

- 70%: Probas escritas e/ou exposicións orais presenciais.
- 30%: A produción de traballos, caderno de clases, actitude, participación e comportamento en clase.

6.2.- CONCRECIÓNS METODOLOXICAS PARA O ENSINO TELEMÁTICO

No caso da ensinanza telemática, as estratexias adaptaranse ás necesidades e posibilidades de cada alumno ou alumna. Realizarase unha atención personalizada e individual se se require ou non se conta cos medios técnicos necesarios.

As clases impartiranse, de acordo coa programación establecida, mediante o formato de videoconferencia a través da utilización da ferramenta TIC para videoconferencia Cisco Webex. Se o alumnado non contara cos recursos necesarios, o profesorado utilizará o correo electrónico ou, no caso de cuestións que requiran dun manexo práctico, vídeos de autoría propia ou atopados na rede que poidan servir de utilidade.

Por medio da aula virtual facilitaranse ao alumno todos os materiais e apuntamentos. Os traballos, exercicios e outras probas correspondentes á avaliación continua presentaranse a través desta plataforma.

As dúbidas e consultas resolveranse tamén vía correo electrónico, ou ben, por medio do entorno da aula virtual. Existirá tamén a posibilidade de realizar titorías “online” a través de videoconferencia.

A avaliación do alumno será non presencial a través das distintas ferramentas da aula virtual ou a través de videoconferencia. Os traballos e exercicios e outras probas correspondentes á avaliación continua presentaranse a través desta plataforma.

A docencia en formato online desenvolverase, preferiblemente, respectando os horarios lectivos e a correspondente xornada laboral, calquera modificación da programación establecida deberá ser tratada previamente cos estudantes implicados.

En todo caso, non pode exporse ningunha práctica ou traballo que requira do contacto alumno profesor ou que requira da saída do alumno do seu domicilio, mentres se manteña esta situación.

Actuacións a desenvolver polo PROFESORADO:

- Planificar a avaliación e o traballo do alumno en formato online, de maneira que este cumpra coa carga de traballo e dedicación derivadas de cada materia, tendo presente a adaptación da metodoloxía de ensino e aprendizaxe e a avaliación en contorna online, así como a adquisición da totalidade das competencias.
- Ao comezo de cada semana lectiva, informarase o alumnado, a través da plataforma, do plan de traballo a desenvolver ao longo da mesma incorporando os recursos e materiais didácticos coa máxima antelación posible que permitan o seguimento da materia por parte dos estudantes e xere unha contorna de aprendizaxe enriquecedora. Os materiais de aprendizaxe débense axustar ao modelo pedagóxico e facilitar a aprendizaxe dos estudantes. Este material de traballo estará a disposición do alumnado na aula virtual e eventualmente pode serlle enviado por correo electrónico.
- Os profesores adaptarán o proceso de ensino-aprendizaxe e avaliación considerando que a actividade educativa sexa coherente e a carga de traballo resulte razoable para o alumnado na situación vital e académica en que se atopa.

Actuacións a desenvolver polo ALUMNADO:

- Asistencia ás clases, vía videoconferencia, que se impartan de acordo co horario de clase publicado na páxina web do Centro. debéndose mostrar unha atención constante ás actuacións que na mesma se desenvolvan.
- Seguimento, realización e entrega en prazo das actividades de avaliación continua que se vaian expondo.

Procedementos para a avaliación:

- 50%: Probas escritas e/ou exposicións orais.
- 50%: A produción de traballos, caderno de clases, actitude, participación e comportamento.

7.- MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS QUE SE VAIAN UTILIZAR

A selección dos materiais docentes curriculares tratarán de someterse aos seguintes criterios:

1. Adecuación ao contexto educativo do centro.
1. Correspondencia dos obxectivos promovidos cos enunciados da programación.
2. Coherencia dos contidos propostos cos obxectivos, presenza dos diferentes tipos de contido e inclusión de temas transversais.
3. Acertada progresión dos contidos e obxectivos, a súa correspondencia co nivel e a fidelidade á lóxica interna de cada materia.

Atendendo a estes, poderanse utilizar os seguintes recursos didácticos:

MATERIAIS ESCRITOS:

- Non se emprega libro de texto; usaranse como referencia os materias colgados no portal da Xunta e outros apuntamentos elaborados polo profesor.
- Material de reprografía: o carácter da materia e a formulación metodolóxica impoñen o uso constante dunha gran variedade de textos para análises e comentario, materiais que se obterán por reprografía (textos, gráficos, cadros, táboas, etc.).
- Noticias e artigos de prensa: a través destes textos preténdese achegar aos alumnos ao coñecemento, comprensión e análise de noticias e temas de actualidade, o que lles permitirá ser críticos ante a realidade que nos rodea.
- Material variado de investigación e consulta, diccionario, biografías...

MATERIAL GRÁFICO (mapas murais, xeográficos, históricos e temáticos, mapas topográficos, planos, fotografías),
MATERIAL AUDIOVISUAL Material audiovisual: mediante a proxección co canón de vídeo da clase, especialmente adecuado para a exposición de fragmentos documentais, transparencias didácticas e diapositivas, obras de arte, entrevistas, esquemas, etc. sobre temas que incidan nos contidos da materia.

8.- CRITERIOS SOBRE A AVALIACIÓN, CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN DO ALUMNADO

8.1.- CRITERIOS SOBRE A AVALIACIÓN

Avaliacións parciais

Realizarase un exame por tema impartido. Despois de cada tema impartido haberá un traballo ou unha batería de actividades sobre os contidos de dito tema. Cada traballo será cualificado cunha nota entre 0 e 1 punto. A cualificación do alumno en cada avaliación será o resultado da media aritmética das notas obtidas nos exames realizados nesa avaliación máis as cualificacións dos traballos. O sistema de redondeo será o seguinte:

- 0 a 0,49 = 0
- 0,5 a 0,99 = 1

Ao remate de cada avaliación realizarase un exame de recuperación sobre todos os contidos impartidos nesa avaliación. A cualificación dese exame terá o mesmo valor que a obtida na avaliación ordinaria, e o sistema de redondeo será o mesmo.

A nota final do curso será o resultado da media das cualificacións das diferentes avaliacións, e o sistema de redondeo será o xa exposto anteriormente.

Na avaliación extraordinaria realizarase un exame de todos os contidos impartidos no curso. O sistema de redondeo será o mesmo que na avaliación ordinaria.

Avaliación final

O alumno acadará o aprobado cando, unha vez ponderadas as cualificacións das diferentes avaliacións, sexa merecedor de cinco ou máis puntos.

Avaliación extraordinaria

Consistirá na realización dunha proba escrita que permita determinar a adquisición das mínimas competencias sinaladas, segundo o calendario no seu momento especificado pola dirección do centro. Dita proba escrita constará de cuestións análogas ás realizadas nos exames parciais durante o curso e incidirán nos estándares básicos.

O alumnado que non superase a avaliación final do módulo cursado no primeiro cuadrimestre, poderá realizar no mes de maio unha avaliación extraordinaria dese módulo. Igualmente, o alumnado que non superase a avaliación final ordinaria do módulo cursado no segundo cuadrimestre poderá realizar no mes de setembro, nas datas que cada ano se determine, unha avaliación extraordinaria. O equipo avaliador de cada grupo de alumnos decidirá, tras a realización destas probas extraordinarias, sobre a titulación ou promoción daqueles alumnos que as realizen.

CRITERIOS SOBRE CUALIFICACIÓN PARA O ENSINO TELEMÁTICO

Procedementos para a avaliación:

- **50%: Probas escritas e/ou exposicións orais.**
- **50%: A produción de traballos, caderno de clases, actitude e participación.**

CRITERIOS SOBRE CUALIFICACIÓN PARA O ENSINO SEMIPRESENCIAL

Procedementos para a avaliación:

- **30%: Probas escritas e/ou exposicións orais.**
- **70%: A produción de traballos, caderno de clases, actitude e participación.**

8.2.- CRITERIOS SOBRE CUALIFICACIÓN

Avaliacións parciais
1.- Faremos un control mensual. A nota media dos controis equivale a un 80% da nota. 2.- Actitude, interese, traballo diario na aula e esforzo persoal: ata un 20% da nota. <ul style="list-style-type: none">Realización de tarefas para casa (deberes), actitude, interese traballo diario... ata 1 punto, que pode ser positivo o negativo en función do grao de cumprimento das tarefas encomendadas.
Avaliación final
A media aritmética entre as dúas avaliacións

9.- Medidas de atención á diversidade

Medidas de atención á diversidade
<p>De feito, a propia ESO Adultos pode considerarse en si mesmo unha medida de atención á diversidade.</p> <p>En colaboración co departamento de orientación se procurará detectar os casos dos alumnos que precisen medidas de atención especiais e elaboraranse actividades ó seu nivel para conseguir que poidan avanzar na súa aprendizaxe, manteñan a motivación e reforcen a súa autoestima.</p> <p>Unha das ferramentas para auxiliar na detección de alumnos con problemas é, como comentamos no punto anterior, a avaliación inicial que, con carácter informativo, faise aos alumnos ao principio de cada módulo.</p> <p>Os criterios de avaliación permiten elaborar actividades de ensinanza e avaliación de diferente grao de dificultade. Estas aprendizaxes esixidas e suxeridas polos criterios de avaliación poden adecuarse convenientemente á diversidade de actitudes dos alumn@s.</p> <p>Porase un certo énfase nos procedementos e técnicas de traballo porque poden producir unha mellora no rendemento do alumnado que obtén uns resultados escolares máis pobres.</p> <p>Na medida do posible prestarase unha atención máis individualizada, proponanse actividades de ensino aprendizaxe con exercicios máis axeitados ás características e aptitudes de cada un.</p>

10.- Programa de reforzo para a recuperación das materias pendentes de módulos anteriores

Para aqueles alumnos que teñan a avaliación extraordinaria en maio (a de 3º ESA), se programarán titorías e actividades e traballos co fin de traballar os conceptos e aclarar dúbidas.

11.- Actividades complementarias e extraescolares

Actividades complementarias e extraescolares
Non se contemplan

12.- Tratamento do fomento da lectura

Tratamento do fomento da lectura

No desenvolvemento normal das clases, realizamos a lectura en voz alta dunha escolma de textos de natureza histórica; realizamos tamén unha lectura en voz alta dos apuntamentos.

Asimesmo, recomendaremos lectura de libros relacionados coa materia.

13.- Tratamento do fomento das TIC

Tratamento do fomento das TIC

A aula conta cun canón proxector conectado a un ordenador fixo con conexión inalámbrica a Internet, para uso interno da aula e apoio ao labor docente.

Esta previsto a elaboración por parte dos alumnos de traballos en formato power point ou similar para expoñelo aos compañeiros.

14.- INDICADORES DE LOGRO PARA AVALIAR O PROCESO DO ENSINO E A PRÁCTICA DOCENTE.

Ámbitos de autoavaliación:

- **Planificación;**
- **Motivación do alumnado;**
- **Desenvolvemento do ensino;**
- **Seguimento e avaliación do ensino-aprendizaxe...**

INDICADORES DE LOGRO DE CADA ÁMBITO.

ASPECTO QUE SE AVALÍA: PLANIFICACIÓN		
INDICADORES	VALORACIÓN	PROPOSTA DE MELLORA
1.- Programo a materia tendo en conta os estándares de aprendizaxe previstos nas leis educativas.	SI	
2. Programo a materia tendo en conta o tempo dispoñible para o seu desenvolvemento.	SI	
3.- Consulto a programación ao longo do curso.	SI	
4.- Dou a coñecer ao alumnado os elementos da programación: obxectivos, criterios de avaliación, metodoloxía... .	SI	
5.- Programo actividades e estratexias en función dos estándares de aprendizaxe.	SI	
ASPECTO QUE SE AVALÍA: MOTIVACIÓN DO ALUMNADO		

INDICADORES	VALORACIÓN	PROPOSTA DE MELLORA
1.- Motivo aos meus alumnos/as comunicándolles os obxectivos que quero acadar e a finalidade das actividades, partindo dos seus coñecementos previos.	SI	
2.- Emprego metodoloxías que favorezan o desenvolvemento dunha actitude positiva do alumno/a e que teña en conta os seus intereses.	SI	
3.- Proporciono un plan de traballo ao principio de cada unidade.	SI	
4. Expoño situacións que introduzan a unidade (lecturas, debates, diálogos...).	SI	
5.- Estimulo a participación activa dos estudantes en clase.	SI	

ASPECTO QUE SE AVALÍA: DESENVOLVEMENTO DO ENSINO

INDICADORES	VALORACIÓN	PROPOSTA DE MELLORA
1.- En función das características de cada alumno/a, expoño tarefas e logros diferentes.	SI	
2.- Emprego recursos e materiais variados.	SI	
3.- Cando introduzo conceptos novos, relaciónoos, se é posible, cos xa coñecidos; intercalo preguntas aclaratorias; poño exemplos...	SI	
4.- Propoño actividades que favorezan a aprendizaxe autónoma (busca de información, traballos, investigacións...).	SI	
5.- Desenvolvo os contidos dun xeito ordenado e comprensible para os alumnos.	SI	
6.- Optimizo o tempo dispoñible para o desenvolvemento de cada unidade didáctica.	SI	

ASPECTO QUE SE AVALÍA: SEGUIMIENTO E AVALIACIÓN DO PROCESO DE ENSINO-APRENDIZAXE

INDICADORES	VALORACIÓN	PROPOSTA DE MELLORA
1.- Cando comezamos unha unidade ou tema novo, os alumnos/as coñecen: os obxectivos e competencias que se queren desenvolver, as diferentes actividades a realizar, como se lles avaliará...	NON	
2.- Realizo a avaliación inicial a principio de curso para axustar a programación ao nivel dos estudantes.	SI	
3.- Detecto os coñecementos previos de cada unidade didáctica.	NON	
4.- Unha vez rematada cada unidade, valoro a idoneidade dos recursos e das actividades empregadas no proceso de aprendizaxe.	SI	
5.- Os controis e probas obxectivas inclúen actividades variadas.	SI	

6.- Proporciono a información necesaria sobre a resolución das tarefas e o xeito de melloralas.	SI	
7.- Corrijo e explico de forma habitual os traballos e actividades dos alumnos e dou pautas para a mellora das súas aprendizaxes.	SI	

15.- MECANISMOS DE REVISIÓN, AVALIACIÓN E MODIFICACIÓN DAS PROGRAMACIÓNS DIDÁCTICAS EN RELACIÓN COS RESULTADOS ACADÉMICOS E OS PROCESOS DE MELLORA.

Realízase despois de cada avaliación un seguimento e unha reflexión sobre os resultados académicos dos alumnos e alumnas. Adoptaranse as medidas oportunas para reorientar a práctica docente e así poder mellorar o seu rendemento académico.

Ao final de curso farase unha valoración crítica da programación atendendo aos seguintes aspectos:

- Redefinición, se procede, dos obxectivos.
- Adecuación dos contidos ao alumnado de 4º da ESO.
- Estratexias metodolóxicas e recursos didácticos. Eficacia da metodoloxía e dos materiais didácticos, en especial o libro de texto.
- Reprantexamento de criterios de avaliación e cualificación.

O que se pretende é promover a autoavaliación da realización das programacións didácticas. Para levar a cabo esta reflexión empregaranse diferentes ferramentas e rúbricas como as expostas abaixo:

Escala de valoración:

1. Idoneamente
2. Suficiente
3. Con dificultade

AUTOAVALIACIÓN		RESULTADOS			PROPOSTA DE MELLORA
		1	2	3	
Preparación da clase e dos materiais didácticos	- Hai coherencia entre o programado e o desenvolvemento das clases.				
	- Existe unha distribución temporal equilibrada. - O desenvolvemento da clase é o adecuado as características do grupo.				

<p>Utilización dunha metodoloxía adecuada</p>	<ul style="list-style-type: none"> - A metodoloxía fomenta a motivación e o desenvolvemento das capacidades do alumn@. - Considerouse a interdisciplinariedade (en actividades, tratamento de contidos, ...). - Observáronse aprendizaxes significativas. 				
<p>Regularización da práctica docente</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Grao de seguimento do alumnado. - Validez dos recursos utilizados para a aprendizaxe. - Os criterios de promoción están consensuados entre o profesorado do Departamento. 				
<p>Avaliación dos alumn@s e información ás familias.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Os criterios de avaliación positiva están vinculados aos obxectivos e aos contidos. - Os criterios de avaliación e os criterios de cualificación son coñecidos por alumnos e familias - Os criterios de cualificación están axustados á tipoloxía de actividades planificadas. 				
<p>Outros aspectos</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Ofreceuse resposta ás diferentes capacidades e ritmos de aprendizaxe. - As medidas e recursos ofrecidos foron suficientes. - Aplicáronse medidas extraordinarias recomendadas polo equipo docente atendendo aos informes psicopedagóxicos 				